

Imię i nazwisko .....

Klasa .....

Zadanie **1**

(.... / 1 pkt)

Zaznacz zdanie, w którym najtrafniej określono zakres badań ekologii.

- A. Ekologia to nauka badająca wzajemne zależności między organizmami występującymi w tym samym środowisku.
- B. Ekologia to nauka zajmująca się zachowaniem oraz zrównoważonym użytkowaniem zasobów i składników środowiska.
- C. Ekologia to nauka badająca zależności między organizmami a środowiskiem, w którym organizmy te występują.
- D. Ekologia to nauka badająca wzajemne zależności między organizmami oraz pomiędzy organizmami a środowiskiem ich życia.

Zadanie **2**

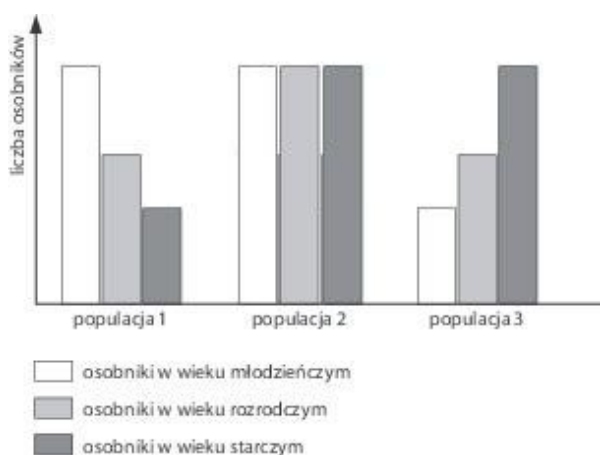
(.... / 1 pkt)

Zaznacz czynnik, które wpływa na zwiększenie liczebności populacji.

- A. Obfitość pokarmu.
- B. Działanie drapieżników.
- C. Optymalna temperatura.
- D. Wędrówki sezonowe.

Zadanie **3**

(.... / 1 pkt)

Na podstawie wykresu przedstawiającego strukturę wiekową populacji 1–3 określ ich typ. Uzupełnij zdania. Wybierz odpowiedzi spośród podanych.

Populacja 1 jest populacją .....

Populacja 2 jest populacją .....

Populacja 3 jest populacją .....

- A. ustabilizowaną
- B. wymierającą
- C. rozwijającą się

Przyporządkuj typom konkurencji (A i B) odpowiednie skutki (1–6).

A. Konkurencja wewnątrzgatunkowa.	1. Migracje.
B. Konkurencja międzygatunkowa.	2. Zmiana pory żerowania.
	3. Wyparcie populacji rywala.
	4. Terytorializm.
	5. Zmiana siedliska.
	6. Hierarchia dominacji.

A. ...., B. ....

Zadanie **5**

(.... / 4 pkt)

Oceń prawdziwość informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

1.	Drapieżniki polują przede wszystkim na osobniki stare, chore i bardzo młode.	P	F
2.	Duże drapieżniki nie polują z reguły na bardzo małe zwierzęta.	P	F
3.	Niektóre drapieżniki współdziałają ze sobą podczas polowań.	P	F
4.	Przetrawianie drapieżników nie zależy od skuteczności ich polowania.	P	F

Zadanie **6**

(.... / 3 pkt)

Połącz nazwę pasożyta z przystosowaniem do pasożytniczego trybu życia.

1. komar pospolity	A. wytwarzanie ssawek, którymi pasożyt pobiera wodę i substancje pokarmowe z tkanek żywiciela
2. kaniańka pospolita	B. obecność w przewodzie pokarmowym licznych uchylków, które pozwalają na gromadzenie pokarmu
3. pijawka lekarska	C. budowa narządów gębowych umożliwiające nakłuwanie tkanek żywiciela i wysysanie płynów z jego ciała

Zadanie **7**

(.... / 6 pkt)

Uzupełnij zdania.

Przykładem oddziaływania zwanego _____ jest mikoryza. Jest to związek między grzybami a _____. Grzyby ułatwiają _____, w zamian za to otrzymują _____. Przykładem mikoryzy jest związek grzyba _____ z _____.

Bakterie brodawkowe żyją w brodawkach korzeni łubinu przedstawiciela roślin motylkowych. Bakterie te wiążą azot atmosferyczny i produkują z niego związki azotowe wykorzystywane przez rośliny. W zamian łubin dostarcza bakteriom związki organiczne, które wytwarza w procesie fotosyntezy.

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A lub B oraz jej uzasadnienie 1 albo 2.

Zależność między bakteriami brodawkowymi a roślinami motylkowymi to

A.	komensalizm,	ponieważ	1.	przynosi korzyść tylko jednemu z partnerów.
B.	symbioza,		2.	jest niezbędna do przeżycia obu gatunkom.

Który z opisów dotyczy sukcesji pierwotnej, a który – sukcesji wtórnej? Zaznacz poprawną odpowiedź.

- I. Po wyrębie lasu warunki życia organizmów się zmieniają. Brak drzew sprawia, że nasłonecznienie jest większe. Woda paruje szybciej i następują gwałtowne zmiany temperatury. Brakuje też pokarmu i kryjówek dla ptaków. Część organizmów ginie, a ich miejsce zajmują inne organizmy.
- II. Wydmy nadmorskie stanowią podłoże niestale, piaszczyste, niekorzystne dla ukorzenienia roślin. W tych warunkach utrzymują się tylko trawy, które wytwarzają bardzo długie korzenie zatrzymujące piasek. Dzięki temu na wydmach stopniowo powstaje piaszczysta gleba i tworzy się pierwszy ubogi ekosystem.

- A. Pierwszy opis dotyczy sukcesji pierwotnej, a drugi – sukcesji wtórnej.
- B. Oba opisy dotyczą sukcesji pierwotnej.
- C. Pierwszy opis dotyczy sukcesji wtórnej, a drugi – pierwotnej.
- D. Oba opisy dotyczą sukcesji wtórnej.

Podkreśl nazwy nieożywionych czynników środowiska.

światło, bakterie, wilgotność, zasolenie, rośliny, zwierzęta, temperatura, człowiek

Uporządkuj poniższe przykłady organizmów tak, aby powstał łańcuch pokarmowy.

jaszczurka zwinka, bocian biały, koniczyna polna, konik polny

Imię i nazwisko .....

Klasa .....

Zadanie **1**

(.... / 1 pkt)

Zaznacz zdanie, w którym najtrafniej określono zakres badań ekologii.

- A. Ekologia to nauka badająca wzajemne zależności między organizmami oraz pomiędzy organizmami a środowiskiem ich życia.
- B. Ekologia to nauka zajmująca się zachowaniem oraz zrównoważonym użytkowaniem zasobów i składników środowiska.
- C. Ekologia to nauka badająca zależności między organizmami a środowiskiem, w którym organizmy te występują.
- D. Ekologia to nauka badająca wzajemne zależności między organizmami występującymi w tym samym środowisku.

Zadanie **2**

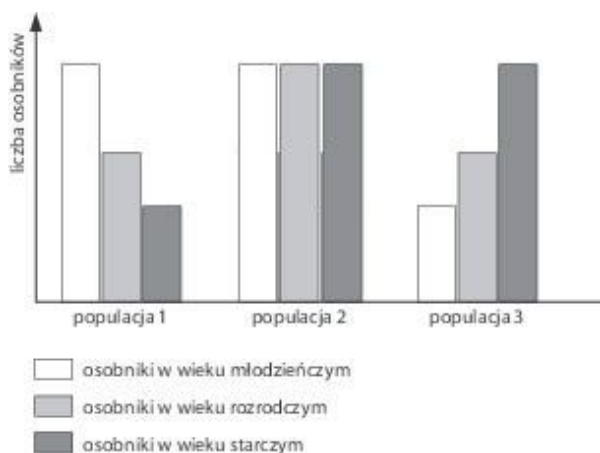
(.... / 1 pkt)

Zaznacz czynnik, które wpływa na zwiększenie liczebności populacji.

- A. Obfitość pokarmu.
- B. Działanie drapieżników.
- C. Powódź.
- D. Wędrówki sezonowe.

Zadanie **3**

(.... / 1 pkt)

Na podstawie wykresu przedstawiającego strukturę wiekową populacji 1–3 określ ich typ. Uzupełnij zdania. Wybierz odpowiedzi spośród podanych.

Populacja 1 jest populacją .....

Populacja 2 jest populacją .....

Populacja 3 jest populacją .....

- A. rozwijającą się
- B. ustabilizowaną
- C. wymierającą

Przyporządkuj typom konkurencji (A i B) odpowiednie skutki (1–6).

A. Konkurencja międzygatunkowa.	1. Migracje.
B. Konkurencja wewnątrzgatunkowa.	2. Zmiana pory żerowania.
	3. Wyparcie populacji rywala.
	4. Terytorializm.
	5. Zmiana siedliska.
	6. Hierarchia dominacji.

A. ...., B. ....

Zadanie **5**

(.... / 4 pkt)

Oceń prawdziwość informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

1.	Duże drapieżniki nie polują z reguły na bardzo małe zwierzęta.	P	F
2.	Niektóre drapieżniki współdziałają ze sobą podczas polowań.	P	F
3.	Przetrawianie drapieżników nie zależy od skuteczności ich polowania.	P	F
4.	Liczebność ofiar zależy od liczebności drapieżników.	P	F

Zadanie **6**

(.... / 3 pkt)

Połącz nazwę pasożyta z przystosowaniem do pasożytniczego trybu życia.

1. komar pospolity	A. budowa narządów gębowych umożliwiająca nakłuwanie tkanek żywiciela i wysysanie płynów z jego ciała
2. kaniańka pospolita	B. obecność w przewodzie pokarmowym licznych uchylków, które pozwalają na gromadzenie pokarmu
3. pijawka lekarska	C. wytwarzanie ssawek, którymi pasożyt pobiera wodę i substancje pokarmowe z tkanek żywiciela

Zadanie **7**

(.... / 6 pkt)

Uzupełnij zdania.

Przykładem oddziaływania zwanego symbiozą jest _____. Jest to związek między grzybami a _____. Grzyby ułatwiają _____, w zamian za to otrzymują _____. Przykładem mikoryzy jest związek grzyba _____ z _____.

Mrówki grzybiarki hodują w swoich gniazdach pewien gatunek grzybów, który jest ich głównym źródłem pokarmu. Grzyby te nie są w stanie rozmnażać się i rozwijać poza mrowiskiem.

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A lub B oraz jej uzasadnienie 1 albo 2.

Zależność między mrówkami grzybiarkami a grzybami ma charakter

A.	symbiozy,	ponieważ	1.	przynosi im obustronną korzyści.
B.	protokooperacji,		2.	oba organizmy nie są w stanie samodzielnie przetrwać.

Który z opisów dotyczy sukcesji pierwotnej, a który – sukcesji wtórnej? Zaznacz poprawną odpowiedź.

- I. W Polsce taką sukcesję najczęściej możemy zaobserwować na terenach porolnych, przede wszystkim na polach i łąkach ugorowanych. Stopniowo pojawiają się na nich rośliny jednoroczne, byliny i rośliny drzewiaste.
- II. Wydmyny nadmorskie stanowią podłoże niestale, piaszczyste, niekorzystne dla uкорzenia roślin. W tych warunkach utrzymują się tylko trawy, które wytwarzają bardzo długie korzenie zatrzymujące piasek. Dzięki temu stopniowo na wydmach powstaje piaszczysta gleba i tworzy się pierwszy ubogi ekosystem.

- A. Pierwszy opis dotyczy sukcesji pierwotnej, a drugi – sukcesji wtórnej.
- B. Oba opisy dotyczą sukcesji wtórnej.
- C. Pierwszy opis dotyczy sukcesji wtórnej, a drugi – pierwotnej.
- D. Oba opisy dotyczą sukcesji pierwotnej.

Podkreśl nazwy ożywionych czynników środowiska.

światło, bakterie, wilgotność, zasolenie, rośliny, zwierzęta, temperatura, człowiek

Uporządkuj poniższe przykłady organizmów tak, aby powstał łańcuch pokarmowy.

kuropatwa, kapusta, gąsienica bielinka kapustnika, lis